

#UkrFinForum17

День 2. Панель 4-1

Тема: «Проблемні активи та непрацюючі кредити (non-performing loans) – управління, продаж»

ВІВТОРОК, 26 ВЕРЕСНЯ 2017

Чистка банківського сектора призвела до його помітного переформатування. З одного боку, ринок очистився, а з другого – очистка не може бути повною без вичищення балансів банків. Поганих кредитів на сьогодні сформувалося на близько 1 трлн гривень (в еквіваленті 40 млрд доларів) при ВВП близько 2,5 трлн гривень (100 млрд доларів). Сюди слід зараховувати як кредити у портфелях працюючих банків, так і портфелі, якими сьогодні розпоряджається ФГВФО, а також кредити, що обліковуються на балансах материнських компаній українських банків з іноземним капіталом.

Світлана Рекрут, заступниця директора-розпорядника ФГВФО, повідомила, що в цей день мав відбутися перший аукціон із продажу поганих кредитів через американські майданчики. За його результатами не було укладено угод за жодним із двох пулів кредитів. На першу пропозицію претендентів не знайшлося, незважаючи на попередній інтерес від 9 інвесторів. На іншу пропозицію три учасники запропонували власні ціни, проте нижчі від стартової ціни. Основна причина неуспішного аукціону – надзвичайно низька якість активів, що перебувають у заставі за цими кредитами.

ФГВФО, проводячи ці аукціони, ставить собі основне завдання – зацікавити іноземного інвестора для розширення бази потенційних інвесторів.

Фактично потенційних покупців поганих активів можна поділити на два сегменти – це самі позичальники, що хочуть викупити свої борги з дисконтом, та інвестори, що купують квиток на затяжну судову війну. Рекрут скаржиться на брак покупців, особливо в другій категорії. Без відчутних змін у судовій сфері та інституті державного виконавця ціна реальних угод із покупки залишатиметься низькою.

Водночас коли позичальники викуповують свої кредити, це фактично дає сигнал усім іншим позичальникам не платити за кредитами.

Катерина Рожкова, заступниця голови Національного банку України, розділяє непрацюючі кредити на дві нерівні категорії. Першу складають фізичні особи. Практично всі проблемні активи в цій категорії – у валютній іпотеці, за якою ще не прийнято закон, який скасовував би мораторій з одночасним запровадженням механізму з реструктуризації цих кредитів.

Основні ж проблеми в корпоративному секторі. За розрахунками НБУ, на балансах банків 254 млрд грн поганих кредитів, доступних для реструктуризації чи продажу. Це великі групи, боржники одночасно як працюючих банків, так і ФГВФО. Як правило, ці позичальники всіма можливими способами через суди добиваються розстрочки. Проте вони намагаються обслуговувати лише ті кредити, де є хороша застава. Рожкова вважає, що більша частина цих позичальників – живі, працюючі бізнеси. І банки, і позичальники опинилися в патовій ситуації.

Склалася патова ситуація: банкам не вистачає хороших позичальників, а недобросовісні боржники втрачають доступ до кредитного ресурсу

Банки не можуть відновити кредитування через брак позичальників, попри гарні показники за ліквідністю. Позичальники, котрі змогли уникнути погашення своїх зобов'язань через недобросовісне банкрутство юридичних осіб, на які було отримано кредити, надалі не можуть отримувати кредитний ресурс для свого бізнесу. Формування кредитного реєстру сприятиме тому, що банки в майбутньому відмовлятимуть таким позичальникам у фінансових послугах.

Директор консалтингової компанії «Альварез і Маршал» Марк Сандерс пропонує подивитися на досвід центральноєвропейських країн, які наприкінці 1990-х теж проходили через банківську кризу та націоналізацію окремих банків. Держава не є хорошим менеджером у банках, які націоналізує, і потрібна швидка приватизація та/або продаж активів на балансах націоналізованих банків. Наприклад, у Чехії було три способи вирішення проблеми поганих кредитів:

- компанії з управління поганими активами отримали близько 10% усіх поганих кредитів для подальшого стягнення, продажу чи списання;
- пакування та продаж активів – аналогічні нинішнім спробам ФГВФО продати великі пули активів через американські майданчики;
- швидка приватизація очищених від поганих кредитів банків іноземними інвесторами.

Це все потребувало політичної волі, яка була в Чехії і яку потрібно ще сформувати тут, в Україні. Чехам було нелегко зважитися на ці кроки, але вони посприяли одному з найвищих у регіоні темпів зростання ВВП.

Завдання проекту ProZorro – створити чесні умови продажу. Клієнтів шукає приватний бізнес

Олексій Соболев, керівник проекту «ProZorro.Продажі», констатував, що успішний досвід та прозорість системи значно підвищили як довіру до ФГВФО, так і суму продажу. Зараз у системі доступно активів на 37 млрд гривень (в еквіваленті 1.4 млрд доларів) для продажу. Фонд разом із Київською школою економіки розробили механізм впровадження гібридного голландського аукціону, коли актив виставляється за балансовою вартістю й поступово знижується до фінального раунду, де в закритому режимі ще раз проводять ставки – цього разу на підвищення.

Соболев навів нещодавній приклад, коли на аукціоні ФГВФО інвестор придбав актив за 24 млн гривень (0.9 млн доларів) і через декілька місяців реалізував його новому власникові разом із проектом ТРЦ з готелем за близько 52 млн гривень (4 млн доларів).

Фонд убачає в ProZorro платформу для продажу, але проект не веде пошуку клієнтів чи промоції об'єктів – ці функції виконують торговельні майданчики, підключені до системи.

Бізнес центр "Леонардо", 11-й пов.
вул. Богдана Хмельницького, 19-21
Київ, 01030 Україна
Телефон: +38 044 3777040

WEB www.icu.ua

@ICU_UA

ІНВЕСТИЦІЙНО-БАНКІВСЬКІ ПОСЛУГИ

Макар Пасенюк, CFA, керуючий директор
makar.paseniuk@icu.ua

Роман Нікітов, ACCA, директор
roman.nikitov@icu.ua

Руслан Кільмухаметов, директор
ruslan.kilmukhametov@icu.ua

Іван Швиданенко, директор
ivan.shvydanenko@icu.ua

Юрій Камарицький, віце-президент
yuriy.kamarytskyi@icu.ua

Руслан Патлавський, директор
ruslan.patlavsky@icu.ua

СТРАТЕГІЧНИЙ ТА КОРПОРАТИВНИЙ РОЗВИТОК

Влад Сінані, директор
vlad.sinani@icu.ua

ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

Костянтин Стеценко
керуючий директор
konstantin.stetsenko@icu.ua

Сергій Беляєв
трейдер, ЦП з фіксованим доходом
sergiy.byelyayev@icu.ua

Віталій Сівач
трейдер, ЦП з фіксованим доходом, валюти
vitaliy.sivach@icu.ua

Лілія Кубитович
управління активами
liliya.kubytovych@icu.ua

Євгенія Грищенко
продаж ЦП з фіксованим доходом
yevgeniya.gryshchenko@icu.ua

Богдан Воротилін
фінансовий аналітик, АПК
bogdan.vorotilin@icu.ua

АНАЛІТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Олександр Вальчишен
керівник аналітичного департаменту
alexander.valchysheh@icu.ua

Олександр Мартиненко
керівник підрозділу аналізу корпорацій,
небанківський сектор
alexander.martynenko@icu.ua

Тарас Котович
старший фінансовий аналітик,
державний борг
taras.kotovyeh@icu.ua

Михайло Демків
фінансовий аналітик, банківський сектор
mykhaylo.demkiv@icu.ua

ТОВ «ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КАПІТАЛ УКРАЇНА» Ліцензії НКЦПФР на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку: дилерська діяльність – АЕ 263019, брокерська діяльність – АЕ 263018, депозитарна діяльність депозитарної установи – АЕ 286555, діяльність андерайтера – АЕ 263020.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ / РОЗКРИТТЯ ДОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Цю аналітичну публікацію підготовлено у ТОВ «Інвестиційний капітал Україна» суто для інформаційних цілей для своїх клієнтів. Вона не є інвестиційною порадою або пропозицією продати чи купити будь-який фінансовий інструмент. Тоді як було вжито відповідних заходів, щоб опублікована інформація не була неправдивою чи вводила в оману, ТОВ «Інвестиційний капітал Україна» не робить заяв, що вона є повною і точною. Інформація, що міститься у цій публікації, може бути змінена без жодних попереджень. Захист авторських прав та права на базу даних присутні в цій публікації, і її не може відтворити, поширити або опублікувати будь-яка особа для будь-яких цілей без попередньої згоди ТОВ «Інвестиційний капітал Україна». Усі права захищено.

Будь-які інвестиції, згадані тут, можуть включати значний ризик, не обов'язково у всіх юрисдикціях, можуть бути неліквідними і не можуть бути прийнятними для всіх інвесторів. Вартість або дохід згаданих тут інвестицій можуть змінюватися або залежати від обмінного курсу. Історичні дані не можуть бути підставою для майбутніх результатів. Інвестори мають робити власні дослідження та приймати рішення, не покладаючись на цю публікацію. Лише інвестори зі значними знаннями й досвідом у фінансових питаннях, спроможні оцінити переваги та ризики, мають розглядати інвестиції в будь-якого емітента або ринок, а інші особи не повинні робити жодних дій на підставі цієї публікації.

Будь-ласка надсилайте запит про додаткову інформацію із цього звіту на research@icu.ua.

